

Årsrapport 2022

Socialnämnden

Rapport från
stadsrevisionen

HELSINGBORG

Den kommunala revisionen i Helsingborgs stad är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivits i nämnder och bolag. Stadsrevisionen i Helsingborgs stad granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I årsrapporter för nämnder sammanfattar stadsrevisionen det gångna årets granskningar och bedömningar av verksamheten. Större granskningar som genomförs under året kan också publiceras som projektrapporter.

Publikationerna finns på stadsrevisionens hemsida, helsingborg.se/stadsrevisionen. De kan också beställas från revisionskontoret, stadsrevisionen@helsingborg.se.

Sammanfattning

Revisorerna ska varje år pröva om verksamheten inom styrelsen och nämnderna sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

De bedömningar som görs i rapporten har som mål att uppnå en rimlig grad av säkerhet om styrelsens verksamhet och redovisning i sin helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet men ingen garanti för att svagheter eller felaktigheter inte finns.

I denna rapport redovisas resultat och bedömningar utifrån stadsrevisionens granskningar av verksamheten 2022. De avvikelser som noterats kommenteras i rapporten.

Verksamhet och ekonomi

Sammantaget bedöms att socialnämnden i allt väsentligt bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Bedömningen grundar sig på att det verksamhetsmässiga resultatet till stor del är förenligt med kommunfullmäktiges uppdrag och inriktning för verksamheten. Avvikelse finns för driftbudgeten vilken överskridits.

Intern kontroll

Den samlade bedömningen är att socialnämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten har varit tillräcklig. Arbetet med den interna kontrollen är en integrerad del i styrning och uppföljning. Vidare finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner.

Räkenskaper

Räkenskaperna bedöms, i allt väsentligt, ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning. Räkenskaperna bedöms vara upprättade i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed.

1. Årets granskning

Revisorerna ska varje år pröva om verksamheten inom nämnderna sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. I denna rapport redovisas resultat och bedömningar utifrån revisionskontorets granskningar av socialnämnden.

Revisionen har utförts enligt kommunallagen, andra tillämpliga lagar, reglementet för stadsrevisionen samt god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning av nämndens verksamhet. Kriterier för bedömning redovisas i bilaga 5.

I den årliga granskningen ingår att revisionen löpande följer verksamheten genom att ta del av grundläggande dokument och ärenden. Grundläggande dokument är bland annat plan för mål och ekonomi, reglemente, delegationsordningar, ekonomi- och verksamhetsrapportering, delårsrapport, verksamhetsberättelser, beslutsunderlag och protokoll. Under året har också särskilda möten hållits avseende ekonomi, måluppfyllelse och intern kontroll. Vidare genomför revisionen också en viss omvärldsbevakning kopplat till nämndens verksamhet.

De bedömningar som görs i rapporten av verksamhet och ekonomi, av intern kontroll samt av räkenskaper har som mål att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida nämndens verksamhet och redovisning i sin helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet men ingen garanti för att svagheter eller felaktigheter inte finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentlighet är högre än felaktighet som beror på misstag. Detta eftersom oegentlighet kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

Granskningsledare har varit Marie Jakobsson vid Helsingborgs stads revisionskontor.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningen.

2. Verksamhet och ekonomi

I detta avsnitt redovisas en granskning av om nämndens resultat är förenligt med kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer, lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten. Vidare redovisas om nämnden har genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser samt haft en styrning och uppföljning mot mål och beslut.

2.1 Verksamhetsmässigt resultat

Bedömningen av nämndens verksamhetsmässiga resultat grundas på revisionskontorets granskning av nämndens redovisning i årsbokslut, verksamhetsberättelse, delårsbokslut samt på övriga granskningar som genomförts under året.

Uppdrag och inriktning

Socialnämnden har som uppdrag att möjliggöra för invånare som behöver socialt stöd att bli självständiga i livet så att de kan ta en aktiv del i samhället. Vidare har nämnden en inriktning som anger att de vill arbeta för en trygg stad där socialt utsatta barn och ungdomar får bättre förutsättningar att lyckas i skolan genom ett tidigt, tillgängligt och effektivt stöd till dem och deras familjer.

Nämnden inriktar sig även på att digital socialtjänst ska erbjudas invånarna när och var de vill samt att stödet till barn, unga och vuxna ska utvecklas genom invånarnas delaktighet och medskapande för att möjliggöra en kunskapsbaserad socialtjänst.

Nämnden har ett årshjul för att strukturera den egna uppföljningen av verksamheten. Vid de tre tillfällen årligen då nämnden har uppe rapporterna för mål och ekonomi för beslut deltar samtliga verksamhetschefer för att informera om verksamheten som utförs inom uppdraget och inriktningen. Utöver detta finns en informationspunkt på varje sammanträde där representanter från verksamheten redogör för aktuella områden, både på förvaltningens initiativ och då nämnden efterfrågar information inom något särskilt område.

Nyckeltalen för nämnden visar att den genomsnittliga väntetiden från ansökan/anmälan till beslut om insats har ökat med ca 25 % och är den längsta som redovisats under de senaste fem åren.

En ökning har skett av antalet inledda utredningar (+1,5 %) och inledda öppenvårds- och heldygnsinsatser (+4 %), medan antalet unika individer som kommer till socialförvaltningen har minskat med 2 %. Antalet vård dygn på externa placeringar har ökat med 13 % under året.

Specifika uppdrag

Fullmäktige har inom ramen för mål och ekonomi beslutat om följande uppdrag för socialnämnden under 2022:

Översyn av insatser vid våld i nära relationer: Fullmäktige beslutade att ge socialnämnden i uppdrag att göra en översyn av socialförvaltningens insatser mot våld i nära relationer. Uppdraget skulle vara slutfört och redovisat senast den 30 september 2022. Nämnden beslutade i enlighet med fullmäktiges uppdrag att godkänna redovisningen vid sitt sammanträde i augusti. Nämnden föreslog även fullmäktige att ge uppdrag inom området till såväl nämnden själv som till andra nämnder/bolag samt kommunstyrelsen.

Lärdomar från Coronapandemin: Fullmäktige beslutade att näst intill samtliga nämnder, däribland socialnämnden, skulle få i uppdrag att redovisa vilka utvecklingsåtgärder som genomförts eller planerats utifrån lärdomarna från pandemin. Fullmäktige beslutade att uppdraget skulle vara utfört och redovisat i nämnden eller bolagsstyrelsen senast den 30 april 2022. Förvaltningen redovisade uppdraget till

nämnden den 21 april 2022 och nämnden beslutade i enlighet med fullmäktiges uppdrag att godkänna redovisningen.

Säkra innovationskulturen från H22: Fullmäktige beslutade att i princip samtliga nämnder, däribland socialnämnden, skulle få i uppdrag att redovisa hur arbetssätt och strukturer för innovationsarbete fortlever och utvecklas efter H22 City Expo. Fullmäktige beslutade att uppdraget skulle vara utfört och redovisat i nämnden senast den 30 november 2022. Uppdraget har redovisats vid nämndens sammanträde den 24 november 2022.

Utifrån nämndens uppdrag om våld i nära relationer har nämnden fått ytterligare två uppdrag från fullmäktige under året:

Ta fram beslutsunderlag för inrättande av familjefridscentrum: Uppdraget skulle redovisas i socialnämnden senast september 2022. Nämnden godkände redovisningen av uppdraget vid sitt möte den 21 september 2022.

Införa social förtur för helsingborgare som är utsatta för våld i nära relationer: Kommunfullmäktige beslutade vid sitt sammanträde den 20 september att ge socialnämnden i samverkan med arbetsmarknadsnämnden och Helsingborgshem ovanstående uppdrag. Uppdraget ska vara redovisat i socialnämnden senast i januari 2023. Nämnden beslutade att godkänna uppdraget vid sitt sammanträde den 19 december 2022.

IVO

Under året har nämnden rapporterat ej verkställda beslut till *Inspektionen för vård och omsorg* (IVO). Totalt har det under 2022 rapporterats 34 ärenden där beslut ej blivit verkställda. Den vanligaste orsaken till att beslut inte verkställts är resursbrist främst avseende stödboende och träningslägenheter men även när det gäller öppenvård, kontaktfamilj och kontaktperson.

Under året har det inom verksamheten gjorts 42 rapporteringar enligt Lex Sarah. 36 av dessa är färdigutredda och av dem så har åtta rapporter betraktats så allvarliga att de har anmälts till IVO.

Lagstadgade krav

Socialnämnden har ett antal lagstadgade krav på sig utifrån socialtjänstlagen (2001:453) och Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga. Förvaltningen rapporterar löpande till nämnden under året en sammanställning över hur väl dessa krav uppfylls av verksamheten. Sammanställningen över helåret 2022 visar att nämnden inom ett par områden inte når upp till lagens krav. Det avser bland annat att jourplaceringar inte ska vara längre än sex månader. Svårigheten att rekrytera familjehem medför att vid årets slut var det femton invånare som varit i jourhem längre än sex månader.

Mål

Utöver uppdraget och inriktningen har kommunfullmäktige antagit två mål för socialnämnden som gäller under 2022. Dessa är:

- Under 2022 ska minst 70 procent av invånarna som använder sig av socialförvaltningens tjänster uppleva att det stöd de har fått har varit till nytta
- Under 2022 ska andelen ansökningar öka till minst 15 % av det totala antalet anmälningar och ansökningar.

Det första målet är uppnått, då av de invånare som tillfrågats så upplevde 89 % att det stöd de har fått har varit till nytta. I år har underlaget för bedömningen ökat något då 651 personer tillfrågats och 167 har svarat. Det är dock fortfarande ett stort steg till det totala antalet unika individer som varit i kontakt med förvaltningen under året, 5 798 st.

Nämnden har som sitt andra mål att en större andel ska ansöka själva till förvaltningens verksamhet. I år nås inte målet då andelen ansökningar uppgår till 13,5% av det totala antalet ansökningar/anmälningar. Resultatet innebär en ökning med ca en procent jämfört med föregående år.

Nämnden har lämnat tillfredsställande information om uppkomna mål- och verksamhetsavvikelser.

Trygghet

Inom ramen för den årliga granskningen har vi genomfört en granskning av hur stadens nämnder, däribland socialnämnden, arbetar med trygghetsrelaterade frågor. Granskningen utgår från en av stadens fyra inriktningar som anger att Helsingborg ska upplevas som en trygg plats. Syftet med granskningen är att bedöma om nämnden arbetar med dessa frågor enligt stadens intentioner och fullmäktiges beslut.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret att leda, utveckla och samordna stadens arbete med bland annat trygghet. Socialnämnden har ansvar att arbeta med trygghetsskapande åtgärder, utifrån stadens inriktning, inom sitt verksamhetsområde. Trygghet är ett centralt område för nämnden och det fokuseras även i nämndens inriktning. Ett antal delar av nämndens verksamhet är delaktiga här, såsom exempelvis mobila teamet, krimteamet, föräldrastöd och tillståndsenheten. Förvaltningen deltar i ett antal samverkansforum med andra aktörer, såväl interna i staden som externa.

Den sammanfattande bedömningen är att trygghetsarbetet i staden bedrivs på såväl strategisk nivå som på operativ nivå och i nära samverkan med andra aktörer. Vår sammanfattande bedömning av nämndens trygghetsarbete är att det utförts inom de anvisningar, mål och uppdrag som har givits nämnden. En sammanfattning av rapporten avseende socialnämndens del finns att ta del av i bilaga 1.

2.2 Ekonomiskt resultat

2.2.1 Driftverksamhet

Nämnden redovisar följande utfall och avvikelser för år 2022:

Tabell: Ekonomiskt utfall

Resultaträkning, tkr	Bokslut 2022	Internbudget 2022	Bokslut 2021
Kommunbidrag	598 582	598 582	576 399
Disposition av ackumulerat resultat	0	0	0
Intäkter	120 723	85 965	100 454
Summa intäkter	719 305	684 547	676 853
Kostnader	-728 809	-684 547	-689 232
Summa kostnader	-728 809	-684 547	-689 232
RESULTAT	-9 504	0	-12 379

Av ovanstående redovisning framgår att nämnden redovisar ett underskott om 9,5 mnkr i förhållande till budget. Underskotten finns inom två verksamhetsområden, dels Barn, unga och familj (-18,8 mnkr) och dels Vuxen (-14,6 mnkr).

Vad gäller Barn, unga och familj beror underskottet i huvudsak på höga kostnader för *familjehemsenheten*, i huvudsak avseende placeringar. Enheterna *utredning och uppföljning* samt *familjebehandling* har en ekonomi i balans.

Vad gäller Vuxen beror underskottet till stor del på placeringar av olika slag som ökat, men även att personalkostnaderna överstiger budget.

Nämnden har under året fått extra medel utöver budget både i form av statsbidrag och utifrån beslut i kommunfullmäktige, totalt uppgående till knappt 15 mnkr. Dessa ingår i nämndens resultat för året.

I december 2022 tog nämnden återigen beslut om att förvaltningen skulle fortsätta vidta långsiktiga åtgärder för att nå en ekonomi i balans.

Nämnden har i sin verksamhetsberättelse lämnat tillfredsställande information om uppkomna budgetavvikelser.

2.2.2 Investeringsverksamhet

Nämnden redovisar följande utfall och avvikelser för år 2022:

Investeringar, mnkr	Bokslut 2022	Budget 2022	Bokslut 2021
Utgifter	-1,0	-3,0	-0,5
Inkomster	0	0	0

Nämndens utfall för investeringsverksamheten hamnar på -1 mnkr vilket är lägre än årets budget. Nämndens investeringsutgifter består i huvudsak av anskaffning av inventarier.

2.3 Sammanfattande bedömning av verksamhet och ekonomi

Revisionen har i den årliga granskningen inte funnit något som visar att verksamheten inte har bedrivits i enlighet med det av fullmäktige beslutade uppdraget. Uppföljningen visar dock att nämnden inte klarar alla de krav avseende tidsgränser som anges i lagen.

Nämndens årsbokslut bedöms i allt väsentligt ge en rättvisande bild av det verksamhetsmässiga och ekonomiska resultatet. Nämnden har avrapporterat resultat av beslutade mål. Redovisningen ger rimliga förklaringar till målavvikelser.

Nämndens ekonomiska resultat har överskridit fullmäktiges budget. Nämnden har under året arbetat efter åtgärds paket för en ekonomi i balans med budget, och även tagit beslut om att åtgärds paketet ska fortsätta under 2023.

Stadsrevisionen bedömer att nämndens verksamhetsmässiga och ekonomiska resultat för 2022 är förenligt med de mål och den verksamhetsinriktning som fullmäktige fastställt. Avvikelser finns för överskridande av fullmäktiges budget. Nämnden har därutöver bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

3. Intern kontroll

I detta avsnitt redovisas en granskning av nämndens interna kontroll. Av granskningen framgår bland annat i vilken utsträckning den interna kontrollen är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Vidare om det finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner. Utöver stadsrevisionens granskning av nämndens arbete med intern kontrollplan har ett antal granskningar inom den årliga granskningen genomförts. Dessa har avsett granskning av lönetillägg, redovisningsprocesser, förtroendekänsliga poster samt inköp och upphandling. Några av dessa granskningar sammanfattas i bilagor.

Intern kontrollplan

Fullmäktige har antagit ett reglemente för intern kontroll som tydliggör de olika roller och ansvar som finns för detta arbete i staden, samt hur arbetet med intern kontroll ska följas upp. Det är nämnden som har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde. Inom nämnden finns en utsedd intern kontrollsamordnare som är den som driver arbetet. Nämnden har inte antagit några specifika regler eller anvisningar för den interna kontrollen utan arbetar efter de som finns framtagna för staden.

Socialnämnden antog plan för intern kontroll den 18 november 2021. Den bestod av nio granskningspunkter som avser sju olika processer i verksamheten. Processerna finns fördelade under avsnitten administration, ekonomi, personal och verksamhet. En granskningspunkt har tillkommit under året utöver de som finns i planen.

Som grund när planen skulle tas fram finns en genomarbetad riskanalys. IK-samordnaren inhämtar information från förvaltningens samtliga chefer om områden där de ser en ökad risk för brister. IK-samordnare för också en dialog med invånare utifrån deras erfarenhet över var riskerna är störst att det går fel. Nämnden har också möjlighet att komma med granskningspunkter. Utifrån den bruttorisklista som ställs samman sker en risk – och konsekvensanalys i förvaltningsledningen som filtrerar fram förslag till plan. Här vägs även delar in som nuläge, anmälningar enligt Lex Sara, verksamhetschefernas inspel om sina utmaningar, ny lagstiftning och nya problemområden.

Socialnämnden har under året fått rapporterat uppföljning av internkontrollplanen två gånger, dels i september 2022 och dels i februari 2023. Rapporterna innehöll utfall, bedömning, förslag på åtgärder och slutdatum för dessa.

Vid rapporteringen i september bedömdes fem punkter ha kännbara resultat; och nämnden gjorde bedömningen att rutinerna behöver förbättras. De handlade om brister när det gällde avtalshantering, administrationen av arbetsskador, dokumentation av klientärenden, brister i handläggningen vid långtidsfrånvaro och risk för bristande rättssäkerhet. Övriga resultat bedömdes lindriga. Åtgärder och tidpunkt då dessa ska vara åtgärdade anges enbart i helårsuppföljningen av den interna kontrollen.

Vid rapporteringen i februari bedöms sex av de tio punkterna ha ett resultat som är kännbart.

Det avser de fyra punkter som var kännbara även vid delårsuppföljningen i september. Utöver det så visar kontrollerna som bara görs i slutet av året avseende om beslutade åtgärder från lex Sarah-utredningarna genomförs samt om det sker barnkonsekvensanalyser vid större beslut också kännbara resultat. Åtgärder har angivits för dessa sex punkter med slutdatum under andra halvåret 2023.

Uppföljning rapporterats till nämnden i enlighet med stadens riktlinjer för intern kontroll. Rapportering har skett två gånger under året

Därutöver får nämnden rapport vid varje sammanträde om ekonomin med månadsresultat och prognos dels för hela nämndens område, men även uppdelat per verksamhetsområde. Nämnden får löpande rapportering av måluppfyllelsen, samt andra delar som anmälningar enligt Lex Sarah och rapporteringar till IVO avseende ej verkställda beslut.

Stadsrevisionen gör bedömningen att nämnden får en löpande rapportering från förvaltningen inom olika områden av verksamheten som ger en grund för att kunna upprätthålla en tillräcklig intern kontroll.

Lönetillägg

Stadsrevisionen har under året inom ramen för den grundläggande granskningen gjort en granskning av hur lönetillägg hanteras inom socialnämndens verksamhetsområde. Syftet med granskningen har varit att kontrollera om det finns ett skriftligt beslutsunderlag/avtal om lönetillägg samt att belopp och period överensstämmer med avtalade villkor. I granskningen framkommer att det inte funnits fungerande rutiner för att hantera lönetillägg i förvaltningen. Det finns en förbättringspotential när det gäller den interna kontrollen i HR-processerna. En mer utförlig sammanfattning av granskningen redovisas i bilaga 2.

Redovisningsprocesser

Inom ramen för den årliga granskningen har vi genomfört en granskning av ett antal olika redovisningsprocesser i syfte att bedöma om den interna kontrollen är tillräcklig. Processerna som har varit föremål för granskning är nämndens hantering av attestförteckning, upplägg av nya leverantörer i ekonomisystemet, behörigheter i ekonomisystemet samt bokföringsorder. Vår granskning av intern kontroll inom dessa redovisningsprocesser visar att socialnämnden sammantaget har en tillräcklig intern kontroll inom dessa processer. En mer utförlig sammanfattning av granskningen redovisas i bilaga 3.

Förtroendekänsliga poster

Inom ramen för den årliga granskningen har vi genomfört en kontroll av nämndens hantering av förtroendekänsliga poster i syfte att bedöma om den interna kontrollen är tillräcklig. Förtroendekänsliga poster i denna granskning har avsett extern och intern representation, kostnader för resor, hotell och konferenser.

I denna granskning har totalt 47 stickprov tagits och för dessa noterades att det fanns någon form av avvikelse i 30 % av stickproven. I de allra flesta fall beror avvikelserna på ottydligt beskrivet syfte eller att värd för representationen alternativt deltagarlistan saknas eller inte är komplett. Det har även förekommit vid ett antal tillfällen att

beslutsattest skett av deltagande chef eller underordnad till denne. Vi ser att ekonomiavdelningen vid ett flertal tillfällen påmint i ekonomisystemet om att syfte och/eller deltagare bör bifogas. Detta har inneburit en förstärkning av den interna kontrollen.

Sammanfattningsvis visar stickproven att nämnden delvis har en tillräcklig intern kontroll inom detta område. I granskningen har vi noterat några avvikelser som nämnden bör stärka sin interna kontroll inom. Förvaltningen bör exempelvis säkerställa att deltagarlista alltid finns och att denna är komplett samt att syftet är tydligt beskrivit.

Inköp och upphandling

Stadsrevisionen har under 2022 granskat arbetet med inköp och upphandling inom Helsingborgs stad. Granskningen har avsett kommunstyrelsen, stadsbyggnadsnämnden, fastighetsnämnden, miljönämnden, barn- och utbildningsnämnden, idrotts- och fritidsnämnden, vård- och omsorgsnämnden, socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden och kulturnämnden. Granskningen har varit avgränsad till inköp som skett under perioden 2021-07-01 till 2022-06-30.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om styrelse och nämnder har säkerställt ändamålsenliga rutiner för inköp och upphandling.

Den sammanfattande bedömningen i granskningen är att styrelsen och nämnderna delvis har säkerställt ändamålsenliga rutiner för inköp och upphandling. I granskningen har framkommit att det finns förbättringsområden i olika processer inom inköp och upphandling. Vi konstaterar i granskningen att inköp och upphandling inte alltid sker i enlighet med lagstiftning och stadens regler och det har framkommit ett antal områden som förvaltningarna behöver arbeta vidare med.

Granskningen har rapporterats i en slutlig rapport till kommunstyrelsen och finns att läsa i sin helhet på stadsrevisionens hemsida. I bilaga 4 finns en sammanfattning över socialnämndens arbete med inköp och upphandling utifrån genomförd granskning.

3.1 Sammanfattande bedömning av intern kontroll

Stadsrevisionen bedömer att nämnden har en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och att förhindra avsiktliga och oavsiktliga fel samt oegentligheter. Det finns riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs. Nämnden genomför årliga riskanalyser som fångar upp väsentliga risker samt hur de ska hanteras för att minimera risken för att verksamhetens mål inte uppnås. Nämnden har i sin internkontrollplan fastställt vilka åtgärder som ska hantera prioriterade risker. Kontroller enligt den interna kontrollplanen följs upp systematiskt och fortlöpande. Uppföljningen av kontrollerna har dokumenterats och åtgärder för att komma till rätta med brister har tagits fram.

Sammantaget bedöms den interna kontrollen vara tillräcklig.

4. Räenskaper

I detta avsnitt redovisas en bedömning av om nämndens räenskaper är rättvisande, upprättade enligt lag om kommunal bokföring och redovisning samt följer god redovisningssed. Bedömningen baseras på en granskning av nämndens bokslut och på övriga granskningar som genomförts under året.

- Verifiering och bedömning av upptagna balansposter
- Periodiseringskontroller
- Genomgång av inventarier/anläggningstillgångar
- Genomgång av verksamhetsberättelse/årsanalys
- Bedömning av om upprättat bokslut överensstämmer med angivna riktlinjer, lagstiftning och god redovisningssed.

Inga iakttagelser av väsentliga avvikelser har gjorts i samband med granskning av räenskaperna under 2022. Mindre avvikelser har hanterats direkt med förvaltningen.

4.1 Sammanfattande bedömning av räenskaper

Sammantaget bedöms räenskaperna, i allt väsentligt ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning. Räenskaperna bedöms vidare vara upprättade i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed.

BILAGA 1

Trygghet

Bakgrund

Inom ramen för den årliga granskningen har vi genomfört en granskning av hur stadens nämnder, däribland socialnämnden, arbetar med trygghetsrelaterade frågor. Granskningen utgår från en av stadens fyra inriktningar som anger att Helsingborg ska upplevas som en trygg plats.

Syfte

Syftet med granskningen är att bedöma om nämnden arbetar med dessa frågor enligt stadens intentioner och fullmäktiges beslut.

Granskningens resultat

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret att leda, utveckla och samordna stadens arbete med bland annat trygghet. Socialnämnden har ansvar att arbeta med trygghetsskapande åtgärder, utifrån stadens inriktning, inom sitt verksamhetsområde.

Trygghet är ett centralt område för nämnden och nämndens inriktning fokuserar bland annat på detta område: "Vi vill arbeta för en trygg stad där socialt utsatta barn och ungdomar får bättre förutsättningar att lyckas i skolan genom ett tidigt, tillgängligt och effektivt stöd till dem och deras familjer...."

Bland nämndens verksamheter kan nämnas:

Mobila teamet

Teamet arbetar förebyggande och uppsökande riktat mot ungdomar och vuxna upp till 25 år. Teamets mål är att minska ungdomskriminaliteten och öka tryggheten ute på stan.

Krimteamet

Teamet arbetar förebyggande för att tidigt upptäcka människor som är i riskzonen och riktar sig främst mot barn och unga. Målgruppen är de som begått brott, återfallit i brottslig verksamhet eller på annat sätt befinner sig i riskzonen för kriminalitet. Krimteamet har även en stödtelefon för de som vill lämna kriminella eller våldsbejakande miljöer och/eller är hotade. Teamet jobbar nära polisen och tar också kontakt med berörda myndigheter eller samverkanspartner som kan stötta personer till ett liv utanför den kriminella livsstilen.

Tillståndsenheten

Enheten ger tillstånd till de som vill servera alkohol drycker och till handelns försäljning av tobak. De genomför också tillsyn av de olika former av verksamheter som har tillstånd. Målet med tillsynerna är att skapa en sund och trivsamt krogmiljö i staden och att enbart seriös och lagenlig försäljning av tobak ska ske.

Föräldrastöd

Förvaltningen arbetar med föräldrastöd inom olika verksamheter. Här kan föräldrar få hjälp med att bryta onda cirklar och bli bättre på att hantera situationer i vardagen. Ett mål inom verksamheten är att stärka föräldrarna så att familjens egna resurser utvecklas.

Särskilt statsbidrag

Under 2021 och 2022 har nämnden fått statsbidrag inom området från Socialstyrelsen. Bidragen har bland annat använts till utredningar inom trygghetsområdet. Inledningsvis gav förvaltningen ett uppdrag till stiftelsen *Tryggare Sverige* att göra en genomlysning av stadens arbete med barn och unga som hamnat i eller riskerar att hamna i kriminell livsstil. Rapporten presenterades i februari 2022 och visade att det fanns svårigheter att få fram relevant statistik, det saknades lägesbilder för stadens utsatta områden och att det saknades gemensamma definitioner i staden av olika centrala begrepp inom området.

Rapporten visade vidare på att det finns utmaningar när det kommer till intern samverkan, ledning och styrning samt processer och system för området.

Förvaltningen har utifrån resultatet av denna rapport gett ytterligare ett uppdrag till stiftelsen. Denna gång med syfte att ta fram lägesbilder för de åtta områden i staden som definierats som socialt utsatta områden (Dalhem, Drottninghög, Fredriksdal, Söder, Planteringen, Gåsebäck, Eneborg och Högaborg). Dessa lägesbilder är även ett krav i den nya lag om kommuners brottsförebyggande ansvar, som kommer att börja gälla från den 1 juli 2023. Utifrån dessa lägesbilder ska det utifrån uppdraget även tas fram aktivitetsplaner för stadsdelarna i riskområdena. Aktivitetsplanerna ska innehålla konkreta och mätbara brottsförebyggande och trygghetsskapande insatser. Detta uppdrag ska redovisas i mars 2023.

Övriga insatser

Vår granskning visar också att förvaltningen arbetar med olika insatser gentemot de utsatta områdena. Det är exempelvis arbetsmarknadsaktiviteter och skollovspraktik för de som har belastningsregister (samverkan med AMF), kunskapshöjande insatser riktat till familjecentralerna, olika projekt exempelvis Familjen läser, Rekrytera och Älskade Söder. Andra insatser är medling mellan förövare och brottsutsatta samt stöd till unga brottsutsatta.

Föreningar kan ansöka om medel från socialförvaltningen för att få nattvandring, intresset för detta har ökat. Nattvandring finns i de socialt utsatta områdena, men även i andra områden i staden.

På förvaltningen finns tjejgrupper, killgrupper, grupper för unga, och unga vuxna. Inom gruppen unga vuxna finns det en utvecklingspotential och mer som behöver göras ute på områdena. Det pågår diskussioner med samverkansparter ex fritidsgårdar, AMF och andra aktörer inom de utsatta områdena.

Samverkan

Socialförvaltningen finns representerad i stadens olika forum för trygghetsfrågor. Bland annat i styrgruppen för *Tryggare Helsingborg* och *tjänstemannaberedningen*. Förvaltningen är också representerat i EST (effektiv samordning för ökad trygghet).

Därutöver sitter enhetschef för Krimteamet med i samverkansgruppen avseende grov organiserad brottslighet i staden, samt deltar även i nätverket Förhindra eller avbryta kriminell livsstil och våldsbejakande extremism. I nätverket ingår 40-50 personer från kriminalvård, polis, skol- och fritidsförvaltningen, arbetsmarknadsförvaltningen, fastighetsförvaltningen, områdesvärdar från Helsingborgshem, samt från olika enheter på socialförvaltningen och stadsledningsförvaltningen.

Det finns också en samverkan med polisen. Två personer från Krimteamet på socialförvaltningen är fysiskt placerade på polishuset mån- torsdag. Likaså finns samverkan med tull och tingsrätt.

Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning av nämndens trygghetsarbete är att det utförts inom de anvisningar, mål och uppdrag som har givits nämnden.

BILAGA 2

Lönetillägg

Bakgrund

En arbetstagare är skyldig att utföra det arbete som omfattas av anställningsavtalet, faller inom kollektivavtalets tillämpningsområde, står i naturligt samband med arbetsgivarens centrala verksamhet eller faller inom arbetstagarens allmänna yrkeskvalifikationer. I vissa fall kan en arbetstagare få lönetillägg för viss tid, specifikt uppdrag eller ansvarsområde som ligger utanför medarbetarens ordinarie arbetsuppgifter. Vidare är lönetillägg när arbetsgivaren betalar ut ett tillägg utöver den vanliga löneformen, exempelvis när en medarbetare får ett extra uppdrag eller utökat ansvar.

Syfte och metod

Syfte är att kontrollera om det finns ett skriftligt beslutsunderlag/avtal om lönetillägg samt att belopp och period överensstämmer med avtalade villkor.

Granskningen har bland annat innefattat intervju med tjänstepersoner på socialförvaltningen samt genomgång av beslutsstödet. Därtill har fem stickprov av lönetillägg genomförts.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterierna hämtas från lagar och förfaranden, föreskrifter eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut.

Revisionskriterierna för denna granskning är:

- Kommunallag (2017:725)

6 kap 6 §: Paragrafen reglerar nämndernas ansvar för att verksamheten bedrivs i enlighet med mål och riktlinjer som fullmäktige har beslutat om samt i enlighet med lag och författning. Därtill regleras här även nämndernas ansvar över den interna kontrollen.

Granskningens resultat

Lönetillägg på socialförvaltningen

I granskningen har ingått en analys av antal lönetillägg i beslutsstödet Qlik Sense. Nedan tabell visar hur många personer på socialförvaltningen som har fått lönetillägg mellan 2018 och augusti 2022. Beloppsmässigt har lönetilläggen under granskad period 2022 befunnit sig inom intervallen 1000-5500kr där snittet är 2385 kr. På förvaltningen finns ungefär 600 anställda omräknat till heltidsanställda.

<i>Antal personer med lönetillägg</i>	2018	2019	2020	2021	2022 (08.30)
	139	9	15	14	12

Rutiner och riktlinjer

Det finns inga stadsövergripande styrdokument för lönetillägg. Dock finns rutiner även om de inte är i skriftlig form. Enligt HR-avdelningen centralt på stadsledningsförvaltningen råder det restriktivitet kring lönetillägg och tillägget ska omfatta arbete som inte ingår i det ordinarie arbetet, det vill säga arbete eller ansvar utanför vad som avtalats individuellt i anställningsavtalet. Den centrala HR-avdelningen uppger även att lönetillägget ska vara av tillfällig natur och tidsbegränsat. När beslut om ett lönetillägg ska förlängas ska man vid beslut om lönetillägget ta i anspråk om det uppdrag som lönetillägget avser inte endast är av kort natur. I annat fall bör lönetillägget läggas permanent i lönen vilket innebär högre lön.

Socialförvaltningen har inte några dokumenterade rutiner för lönetillägg. HR-funktionen på förvaltningen har numera samma förhållningssätt till lönetillägg som den centrala HR-avdelningen har. Historiskt har det dock förekommit en hel del lönetillägg, vilket tabellen ovan visar. För de lönetillägg som tecknas så används den stadsgemensamma blanketten som ska undertecknas av socialdirektören. Det framgår i socialnämndens arbetsinstruktion att socialdirektören har ansvar för lönesättning utanför löneöversyn som inte någon annan enligt instruktionen ansvarar för.

I vår intervju framgår att tillvägagångssättet är känt i förvaltningen avseende att det är den stadsgemensamma blanketten som ska fyllas i. Det är dock inte känt hos alla chefer vad grunderna för lönetillägg är.

Uppföljning och kontroll av lönetillägg

Tidigare förekom lönetillägg i en större omfattning. Enligt statistiken hade nästan 20 % av de anställda ett lönetillägg under 2018. Förvaltningen gjorde vid den tiden en ordentlig genomgång för att minska lönetilläggen. Rollerna som får lönetillägg är spridda inom verksamheterna i förvaltningen. Enligt vår intervju ska lönetillägg bara förekomma i mycket speciella fall när det handlar om utökat ansvar utifrån personal, ekonomi och/eller verksamhet. Det förekommer dock fortfarande olika former av lönetillägg som inte avser något utanför den normala tjänsten, eller inte avser en begränsad period.

Den nytilträdde HR-chefen konstaterar att uppföljning inte gjorts eftersom pärmen med lönetilläggsblanketter innehåller såväl aktuella som inaktuella blanketter för lönetillägg. Från och med nu kommer uppföljning att införas löpande.

I granskningen har ingått stickprov av lönetillägg. Vi har kontrollerat fem av tolv lönetillägg. Det som har kontrollerats är om dokumentation finns och om det av denna framgår orsak, tidsperiod, om tillägget är av tillfällig natur, beslutsfattare samt om tillägget inte omfattar det ordinarie arbetet. Våra stickprov visar att det finns ett antal

avvikelser gentemot reglerna för lönetillägg. För ett stickprov saknas dokumentation, för ett stickprov saknas orsak, för flera saknas slutdatum och det framgår att lönetillägget utges så länge vederbörande är anställd vid en viss enhet.

Utveckling av HR-arbetet

Vid intervjun framkommer att processerna i staden är tydliga, men att de behöver tydliggöras ut mot den egna förvaltningen. HR kommer under hösten inleda ett arbete för att gå igenom och kartlägga alla sina processer, för att säkra upp när det är de som har processägandeskapet. Andra processer där utvecklingsområden iakttagits är hela lönebildningen och löneöversynen.

HR har själva sett att det finns många olika men snarlika blanketter för chefer att fylla i. Dessa ska gås igenom för att underlätta och förenkla för cheferna.

Det kommer även att införas att en HR-person sitter med i varje ledningsgrupp på verksamhetsnivå.

Sammanfattande bedömning

Vår bedömning är att socialnämnden inte har haft fungerande rutiner när det kommer till att hantera lönetillägg i förvaltningen. Det har inte gjorts några uppföljningar, grunder för när lönetillägg kan ges är inte tydligt för samtliga chefer och stickproven visar på brister. Förvaltningen har en nyanställd HR-chef som ser bristerna och ska arbeta för att utveckla HR-processerna. Stadsrevisionen bör följa upp området med HR-processer under 2023 för att säkerställa att den interna kontrollen utvecklats.

BILAGA 3

Granskning av redovisningsprocesser

Inledning

Av kommunallagen framgår att styrelser och nämnder ska ha kontroll över sin verksamhet. Det innebär att styrelse och nämnder själva ansvarar för att ha ändamålsenlig styrning och säkra rutiner. Intern kontroll är ett ledningsverktyg med betydelse för tjänstemannaledning, kommunstyrelsen samt nämnderna. Kontrollsystem ska säkerställa att beslut fattas på ett korrekt underlag. De ska också skydda mot medvetna eller omedvetna fel när det gäller hanteringen av kommunens tillgångar.

En av revisorernas uppgifter enligt kommunallagen 12 kap 1 § är bland annat att ”pröva om räkenskaperna är rättvisande och om den kontroll som görs inom nämnderna är tillräcklig”.

Granskningen har skett i enlighet med de granskningsplaner som är upprättade för stadens nämnder för 2022 som fastställts av revisorsgrupp 1 och 2.

Syfte, avgränsning och metod

Syftet är att bedöma om nämnden har en tillräcklig intern kontroll när det gäller ett antal utvalda områden.

Processerna som avses är attestförteckning, upplägg av nya leverantörer i ekonomisystemet, behörigheter i ekonomisystemet samt bokföringsorder. Granskningen har innefattat bland annat genomgång av dokument och rutiner, samtal med tjänstepersoner och stickprov.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterierna hämtas från lagar och förarbeten, föreskrifter eller interna regelverk, policies och fullmäktigebeslut.

Revisionskriterierna för denna granskning är:

- Kommunallag (2017:725), 12 kap 1 §
- Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR), 3 kap 7 och 9 §§
- Rådet för kommunal redovisning (RKR) R1
- Attestreglemente, beslutad av fullmäktige 17 december 1996, § 181 och reviderad den 24 april 2018, § 56

Granskningens resultat

Attestförteckning

I stadens attestreglemente framgår att nämnden har ansvar för att en aktuell förteckning över utsedda beslutsattestanter upprätthålls och finns tillgänglig. I attestförteckningen ska framgå vilka personer som har beslutsattesträtt och hur beslutsattesträtten är kopplad till kodplanen. Den som utser beslutsattestanter ska besluta om förteckningen och ändringen av denna. Inför varje kalenderår ska varje nämnd fatta ett särskilt beslut om detta. I reglementet framgår vidare att det är lämpligt att även utse nämndens ordförande till beslutsattestant.

Vi har fått del av socialförvaltningens attestförteckning som ett utdrag ur ekonomisystemet. Attestförteckningen innehåller namngivna attestanter för respektive ansvar.

Sedan KF beslutat om revidering av attestreglemente under 2019, har socialförvaltningen kontinuerligt under året tagit ut rapport från affärssystemet för att säkerställa att rätt beslutsattestanter är kopplade till rätt personalgren, dvs. ansvarskod. Ekonomihandläggare och HR-konsult gör detta tillsammans. Hittills har dock inte denna rapport lämnats för underskrift av socialdirektören och diariet.

Denna rutin har efter granskningen införts från och med oktober månad. Då kommer rapporten plockas ut och lämnas vidare till socialdirektören för godkännande och därefter vidare till diariet. Denna rutin kommer upprepas tertiälvis under året, dvs. tre gånger per år.

Nya leverantörer i ekonomisystemet

I staden finns en stadsgemensam rutin för upplägg av nya leverantörer i ekonomisystemet. Rutinen innebär att de flesta förvaltningar själva lägger upp nya leverantörer samt genomför förändringar i befintliga leverantörer. I de flesta fall går nya upplägg och förändringar i befintliga upplägg till stadsledningsförvaltningen för attest. De som går för attest är leverantörsgrupp 10, 20, 21 och 32. Denna rutin säkerställer att det alltid är två personer som hanterar nya upplägg och förändringar inom dessa leverantörsgrupper. I stadens attestreglemente framgår att huvudregeln är att ingen enskild person själv får hantera en transaktion i alla led utan det finns en så kallad två-hands-princip.

Övriga upplägg går inte för attest till stadsledningsförvaltningen. Ett exempel är upplägg av privatpersoner. Upplägg av privatpersoner kan vara relevant för att exempelvis betala ut ett utlägg som en i personalen har haft. Däremot hanteras utlägg som en leverantörsfaktura i den mån att två personer måste attestera posten i ekonomisystemet.

Kontroller utförs även av leverantörer när betalflen skickas till banken. Inyett signalerar vid olika situationer och meddelar respektive förvaltning om att en viss betalning behöver kontrolleras manuellt. Detta kan exempelvis vara när organisationsnummer och bankgiro inte matchar. På utbetalning till privatpersoner signalerar Inyett om utbetalningen skulle överstiga 10 tkr.

Behörighet i ekonomisystemet

Stadsledningsförvaltningen har styrt så att en anställds behörighet enbart kan avse per förvaltning. Vid upplägg ska ett formulär fyllas i och aktuell förvaltning anges.

För att kunna komma in i ekonomisystemet krävs att vederbörande har ett inlogg i stadens användarmiljö. Om personen inte har detta, men har en behörighet i ekonomisystemet så är det som kan inträffa att personen får fakturor skickade till sig som inte kan hanteras. För socialnämnden har vi tagit 13 stickprov av de 34 användare som finns, av dessa visade det sig att samtliga hade kvar sin anställning i staden.

Bokföringsorder/Huvudbokstransaktion

I lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) framgår i 3 kap 9 § att ett verifierikationsnummer eller annat identifieringstecken ska ingå i en verifikation samt sådana övriga uppgifter som är nödvändiga för att sambandet mellan verifikationen och den bokförda ekonomiska händelsen utan svårighet ska kunna fastställas. Vidare tydliggörs i rådet för kommunal redovisnings rekommendation 1 (RKR R1) att en serie av verifikationsnummer ska vara obruten och föras i en följd utan att mellanliggande nummer eller tecken hoppas över.

En verifikation ska enligt 3 kap 9§ LKBR innehålla uppgifter om när den har sammanställts, när den ekonomiska händelsen har inträffat, vad den avser, vilket belopp den gäller och vilken motpart den berör. I förekommande fall ska verifikationen även innehålla en upplysning om handlingar eller andra uppgifter som legat till grund för den ekonomiska händelsen samt var dessa finns tillgängliga.

I RKR R1 framgår att flera ekonomiska händelser som dokumenteras genom en gemensam verifikation får bokföras och presenteras i en bokföringspost. Liknande ekonomiska händelser som är hänförliga till en och samma dag som dokumenteras genom flera verifikationer får bokföras och presenteras i sammandrag i en bokföringspost om det utan svårighet går att se vad som ingår i bokföringsposten.

I 3 kap 7 § LKBR framgår att om en bokförd post rättas, ska det anges när rättelsen har gjorts och vem som har gjort den. Om rättelsen görs genom en särskild rättelsepost, ska det samtidigt säkerställas att det vid en granskning av den rättade bokföringsposten utan svårighet går att få kännedom om rättelsen.

I vår granskning har vi kontrollerat nummerserien är obruten genom en stickprovskontroll av bokföringsorder mellan verifikationsnummer 180008142 och 180008541. Kontrollen visar inte på någon avvikelse. Vi har även kontrollerat om en bokföringsorder innehåller den information som krävs enligt ovan nämnd lagstiftning. Stickprov har gjorts på tio bokföringsorder under våren 2022. Samtliga är attesterade i enlighet med attestreglementet och av två personer. Samtliga bokföringsorder utom två har underlag så att det framgår vad som avses. De som inte har underlag bifogade i systemet avser uppbokning av placeringar och omfattas av sekretess, varför det är korrekt att det inte finns underlag. Det framgår av verifikationstexten till vilket företag skulden är och ytterligare dokumentation finns förvarat på socialförvaltningen.

Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att socialnämnden har en tillräcklig intern kontroll inom de granskade processerna. För någon av process fanns utrymme att förbättra den interna kontrollen ytterligare, för vilket förvaltningen har vidtagit åtgärder.

BILAGA 4

Granskning inköp och upphandling

Inledning

En kommun ska vid inköp följa lagen om offentlig upphandling. I Helsingborgs stad ska nämnder och förvaltningar därutöver tillämpa stadens policy för upphandling med tillhörande riktlinjer. Syftet med offentliga upphandlingar är att ta tillvara konkurrensen på marknaden och främja en kostnadseffektiv användning av skattemedel.

Inom inköp och upphandling förekommer ett antal olika riskområden. Exempelvis finns risk för otillåten direktupphandling som i sin tur skulle kunna medföra att kommunen behöver betala skadestånd och upphandlingsskadeavgift. Inom inköpsprocessen finns även risker som kan kopplas till korruption. Korruption kan exempelvis resultera i att skattemedel missbrukas samt ett skadat förtroende hos invånarna. Till följd av de risker som finns inom inköp och upphandling har stadens revisorer beslutat att genomföra en granskning av stadens hantering av upphandlingsfrågor.

Denna granskning har genomförts för styrelsen samt flertalet av stadens nämnder, däribland socialnämnden. Granskningen resulterade i en revisionsrapport som har tillsänts kommunstyrelsen för yttrande. Revisionsrapporten i sin helhet är publicerad på stadsrevisionens hemsida; helsingborg.se/stadsrevisionen. Denna bilaga är en sammanfattning avseende socialnämnden.

Syfte

Syftet med granskningen är att bedöma om styrelse och nämnder har säkerställt ändamålsenliga rutiner för inköp och upphandling.

Särskilda revisionsfrågor i granskningen:

- Sker inköp och upphandling i enlighet med lagstiftning och stadens regler?
- Är efterlevnaden och uppföljningen av avtal tillräcklig?

Sammanfattning

På socialförvaltningen finns en central inköpare och instruktionen är att om någon behöver göra ett inköp ska de skicka ett mejl till dennes funktionsbrevlåda. Funktionen har funnits i två år, och avtalstroheten har blivit bättre. Därutöver finns drygt 40 personer som är inköpare över vilka inköpssamordnaren för en förteckning. Förvaltningen har också arbetat för att ta fram ett standardiserat sortiment exempelvis avseende mobiler, möbler, personalfrukost mm för att det ska bli mer rättvist och enklare att hantera. I en utveckling till detta tog förvaltningen fram förslag på en egen webshop, men det arbetet stoppades då centrala inköpsenheten också startat ett projekt för att hitta ett sådant system.

När det gäller inköp av externa platser finns ett eget spår. Rutinen är att avrop ska ske från avtal som Skånes kommuner tecknat. I nuläget och sedan några år saknas avtal för HVB-hem för barn och unga, varför dessa inköp hanteras som direktupphandlingar. Placeringarna hamnar dock ofta snabbt över direktupphandlingsgränsen och dokumenteras inte mer än på individnivå i verksamhetssystemet. Förvaltningen har i

är inrättat en placeringsgrupp för att utveckla rutinen för att handla upp vårdplatser, samt följa upp att avtalen efterlevs.

Utöver de stadsövergripande styrdokumenterna har förvaltningen en dokumenterad beskrivning över sin inköpsorganisation med beskrivna roller och ansvar.

Förvaltningen är mycket nöjda med stödet som erhålls från den centrala inköpsenheten vid större upphandlingar.

Inom förvaltningen är rutinen att alla inköp över 20 tkr ska registreras i Kommers. Förvaltningen tycker det är viktigt för att få koll och kunna samordna inköpen inom förvaltningen. Är inköpet över 100 tkr är instruktionen att det ska annonseras i Kommers.

I nämndens interna kontrollplan för 2022 finns en rutin inom området med. Den avser om placeringskostnaderna stämmer överens med ingångna avtal. Vid delårsrapporten av intern kontroll bedömdes rutinen som kännbar, då omfattande brister konstaterats. Enligt uppgift har ekonomiavdelningen även egna interna kontroller som de gör inom området.

Våra stickprov visar att några skett i enlighet med de riktlinjer som finns. Stickproven avseende externa placeringar och system uppvisar brister, förvaltningen har redogjort för ett utvecklingsarbete inom dessa områden. Det finns även brister i några av stickproven inom andra områden.

Utifrån syfte och revisionsfrågor i granskningen gör vi följande bedömning avseende socialnämndens arbete med inköp och upphandling:

Socialnämnden har säkerställt att det finns ändamålsenliga rutiner för inköp och upphandling. Nämnden använder sig av den stadsövergripande policyn och riktlinjerna. Därutöver har nämnden en dokumenterad beskrivning för att förtydliga roller och ansvar i förvaltningen.

Styrelsen har med en punkt i sin interna kontrollplan för 2022 avseende avtalshantering för externa platser. Delårsuppföljningen av denna uppvisar omfattande brister. När det kommer till efterlevnaden och uppföljningen av avtal så finns det inte någon särskild rutin på förvaltningen. Det brukar hanteras så att det är den chef som undertecknat avtalet som också ansvarar för att följa upp det.

Vår bedömning är vidare att inköp och upphandling inte alltid sker i enlighet med lagstiftning och stadens regler. Våra stickprov visar att det finns brister inom området. Särskilt inköp avseende externa platser och system har inte gjorts helt i enlighet med lagstiftning och stadens regler. Det förekommer även brister inom andra områden. Det handlar om att dokumentation är bristfällig eller saknas, inköp har skett utan upphandling/avtal, inköpen löper på från gammalt avtal och när det gäller de externa placeringarna saknas dokumentation utöver avtal.

BILAGA 5

Bedömningsskala

Områdena intern kontroll, verksamhet och ekonomi bedöms enligt följande bedömningsskala:

Tillräcklig/ändamålsenlig/tillfredsställande:

Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser som behöver åtgärdas.

Inte helt tillräcklig/ändamålsenlig/tillfredsställande:

Bedömningskriterierna bedöms inte vara helt uppfyllda. Det finns brister som behöver åtgärdas.

Inte tillräcklig/ändamålsenlig/tillfredsställande:

Bedömningskriterierna bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga brister som behöver åtgärdas.

Räkenskaperna bedöms som i allt väsentligt rättvisande eller inte rättvisande.

